

Науковий реферат статті Волікова В. В.

"Удосконалення механізму фінансування та вкладення бюджетних коштів у виконання науково-дослідних робіт вищих навчальних закладів та наукових установ"

Стаття присвячена проблемі підвищення ефективності використання бюджетних коштів у науково-технічній сфері. Актуальність обраної теми дослідження обумовлена уповільненням процесу комерціалізації інтелектуальних продуктів вищих навчальних закладів та наукових установ і низькою інноваційною активністю українських підприємств. Відповідно мета дослідження – це розробка та обґрунтування практичних рекомендацій щодо удосконалення механізму фінансування і вкладення бюджетних коштів у виконання фундаментальних і прикладних досліджень вищих навчальних закладів та наукових установ, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України.

Практичні проблеми у сфері інноваційного розвитку української економіки є складними й характеризуються низьким рівнем впровадження інновацій, отриманих у результаті виконання науково-дослідних робіт вищими навчальними закладами та науковими установами, які відповідальні за якість запропонованих інтелектуальних продуктів для використання на підприємствах України. Зазначено, що вирішальними в розвитку науково-технологічної сфери є відповідний рівень державного фінансування та наявність пільг для інноваційно-орієнтованих підприємств.

На основі проведеного дослідження описано існуючий процес фінансування фундаментальних і прикладних досліджень у вищих навчальних закладах та наукових установах за рахунок державного бюджету з урахуванням результативності їх діяльності. Акцентовано увагу на тому, що важливим у підведенні підсумків наукової та науково-технічної діяльності є наявність досконалої системи моніторингу й показників, групи яких визначено і наведено в цій статті.

Проаналізовано й розкрито сутність звітної кампанії вищих навчальних закладів та наукових установ, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, з метою підведення підсумків наукової та науково-технічної діяльності за звітний період у частині виконання науково-дослідних робіт та впровадження їх у діяльність українських підприємств, які виконувались науковими та науково-педагогічними працівниками, докторантами, аспірантами й студентами в межах державного фінансування, а також за

рахунок інших замовників згідно із затвердженим тематичним планом. Наведено загальну схему звітування вищих навчальних закладів і наукових установ, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, та визначено основні критерії, які сьогодні використовуються для оцінювання результативності їхньої наукової та науково-технічної діяльності.

Особлива увага приділена розподілу коштів державного бюджету, передбачених на фінансування науково-дослідних робіт у вищих навчальних закладах та наукових установах України у наступному році на підставі висновку звітної кампанії.

Обґрунтовано рекомендації щодо вдосконалення механізму фінансування і вкладення бюджетних коштів у виконання науково-дослідних робіт, які виконуються вищими навчальними закладами та науковими установами, на основі дослідження світового досвіду та доробку українських вчених, а також аналізу законодавства України у сфері наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності й захисту прав на інтелектуальну власність.

Література: 1. Керівництво Осло : Рекомендації зі збору та аналізу даних стосовно інновацій / пер. з англ. та наук. ред. канд. екон. наук, професора Андрушук Г. О. – К. : УкрІНТЕІ, 2009. – 164 с. 2. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України : в 3 т. Т. 1 : Економіка знань – модернізаційний проект України / за ред. акад. НАН України Гейця В. М., акад. НАН України Семиноженка В. П., чл.-кор. НАН України Кваснюка Б. Є. – К. : Фенікс, 2007. – 544 с. 3. Ермиков В. Наука и коммерциализация технологий: опыт Франции и Германии [Текст] [Электронный ресурс] / В. Ермиков // НВС. – 2005. – № 49. – Режим доступа : <http://www.sbras.ru/НВС>. 4. Механізм державного управління науково-технологічною сферою (світовий та вітчизняний досвід) : монографія / Л. А. Мусіна, Т. К. Кваша, Н. В. Березняк та ін. – К. : УкрІНТЕІ, 2009. – 216 с. 5. Мижинский М. Ю. Меры государственно-правового стимулирования инноваций: правовой опыт Европейского Союза [Текст] / М. Ю. Мижинский // Инновации. – 2005. – № 7. – С. 18–23. 6. Трансфер технологій : монографія / П. Г. Перерва, Д. Коциски, Д. Сакай та ін. – Х. : Віровець А. П. "Апостроф", 2012. – 668 с. 7. Регіональна інноваційна система: теорія і практика : [монографія] / під наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Пономаренка В. С. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2011. – 688 с. 8. Предпринимательские университеты в инновационной экономике / под общ. ред. проф. Рубина Ю. Б. – М. : ООО "Маркет ДС Корпорейшн", 2005. – 402 с. 9. Чумаченко Б. Стратегическое управление научно-технологическим развитием : опыт США [Текст] [Электронный ресурс] / Б. Чумаченко, К. Лавров. – Режим доступа : <http://www.gos-uprav.ru/about/clause/455/707196>. 10. Воліков В. В. Комерціалізація результатів науково-дослідних робіт вищих навчальних закладів як засіб економічного зростання підприємств [Текст] / В. В. Воліков, Л. М. Архипенко // Резерви економічного зростання та інноваційного розвитку : тези доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції 14 березня 2013 р., Кіровоградський національний технічний університет. – Кіровоград : ПП "Центр оперативної поліграфії "Авангард", 2013. – С. 25–29. 11. Парфьонова Л. Г. Місце та роль системи вищої освіти в сучасному суспільстві / Л. Парфьонова // Економіка розвитку. – 2012. – № 3 (63). – С. 91–96. 12. Кочарян І. С. Оцінка розмірності системи показників навчальної потужності вищої освіти України / І. Кочарян // Економіка розвитку. – 2013. – № 3 (67). – С. 46–50. 13. Кардош М. Роль освіти в підтримці змін на шляху до стійкого розвитку: дослідження на прикладі румунських університетів / М. Кардош // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 1 (139). – С. 337–345. 14. Результативність наукової діяльності : стан, тенденції та проблеми оцінювання : монографія / Т. В. Шокун, А. П. Гончаренко, А. В. Ямчук та ін. – К. : УкрІНТЕІ, 2009. – 216 с. 15. Міністерство освіти і науки України. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/481>. 16. Пономаренко В. С. Проблеми підготовки компетентних економістів та менеджерів в Україні : монографія / В. С. Пономаренко. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2012. – 328 с. 17. Проблеми ефективності наукової та освітньої діяльності у вищих навчальних закладах. Пропозиції Харківського національного економічного університету щодо вдосконалення законодавчого та нормативного забезпечення : препринт / укл. Пономаренко В. С., Єрмаченко В. Є., Іванов Ю. Б. та ін. ; наукове керівництво докт. екон. наук, професора Пономаренка В. С. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 52 с. 18. Законодавство України у сфері наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності (Верховна Рада України,

Комітет з питань науки і освіти) / упор. М. М. Шевченко, Б. Г. Чижевський, С. В. Семенюк та ін. – К. : Парламентське видавництво, 2013. – 400 с. 19. Законодавство України у сфері інтелектуальної власності (Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти) / упор. М. М. Шевченко, Б. Г. Чижевський, Г. О. Андрощук та ін. – К. : Парламентське видавництво, 2013. – 704 с. 20. Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology in Japan. – Access mode : <http://www.mext.go.jp/english>. 21. Державна служба зайнятості України. – Режим доступу : <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/publish/control/uk/index>.

Інформація про автора

Воліков Володимир Володимирович – канд. екон. наук, начальник науково-дослідного сектору Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9а, e-mail: vvv@hneu.edu.ua).